

מוצאי שבת	הדלקת נרות
ירושלים: 17:36	ירושלים: 16:21
תל אביב: 17:38	תל אביב: 16:39
חיפה: 17:36	חיפה: 16:31

הרב אלעזר וולק, רב מרכז י.נ.ר וחבר הועדה הרוחנית

פרשת וארא

ב' בשבט תשפ"א

הקשר שבין צניעות ענווה ונאמנות

מעומק ענוותו של משה רבינו:

"וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב אֶל יִתְרֹן חֹתֵנוּ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלְכָה נָא וְאֲשׁוּכָה אֶל אֲחֵי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאָה הָעוֹדֶם חַיִּים" זה עתה מקבל הוא את המלוכה הזו, ומה הוא אומר לחמיו, למה אני יורד למצרים, לא 'להיפגש עם פרעה', גם לא 'כי גאל ה' את עמו ואני הולך כשליח ה', 'וְאֶרְאָה הָעוֹדֶם חַיִּים', להתעניין בשלומם אני יורד, בלי להזכיר דבר מכל החזון, מכל הגדולה, משליחותו ההיסטורית, האלוקית.

זה מזכיר לנו את תגובתו של שאול המופיעה בספר שמואל (א, י, טז) אחרי שמשח שמואל את שאול למלך על ישראל כשהלך בשליחות משפחתו לחפש אחר האתונות שאברו להם: וַיֹּאמֶר דָּוִד שְׁאוּל הַגִּידָה נָא לִי מָה אָמַר לָכֶם שְׁמוּאֵל. וַיֹּאמֶר שְׁאוּל אֶל דָּוִד הַגִּיד הַגִּיד לָנוּ כִּי נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֵת דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא הַגִּיד לוֹ.

חכמינו קילסוהו "צניעות היתה בו" עד שאמרו ש"בזכות צניעות זו זכה למלכות". (מגילה יג).

ישנה דמות אחרת בתנ"ך שכשלונה כשפעלה באופן הפוך - גיחזי. גיחזי משרתו של אלישע הנביא נשלח על ידו לקחת משענתו ולהחיות את הנער המת, בנה של האשה השונמית. (מלכים ב, ד). הוא מצווה בידי הנביא: כִּי תִמְצָא אִישׁ לֹא תִכְרַכְנֶנּוּ וְכִי יִכְרַכְךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ וְשָׁמַתְּ מִשְׁעֲנִיתִי עַל פְּנֵי הַנֶּעֱר.

חז"ל מספרים לנו שגיחזי סיפר או לפחות 'נתן להבין' שהוא הולך בשליחות 'חשובה מאד'. הוא גיחזי שסופו מעל באמונו של אלישע ודרך אחרי נעמן שר צבא ארם לבקשו בשם הנביא ככר כסף וחליפות בגדים. (מלכים ב ה).

כשאדם מספר דבריו לחוץ לא רק שעשוי הוא להתפאר ולהתגאות, מטבע הדברים הוא גם מאבד קשר לדבר. כשמשוהו הוא מאד 'שלי' אני לא מספר אותו, אנו קוראים לזה 'דיסקרטיות'. בדברים מאד אישיים אנו נוהגים בדיסקרטיות. כשדבר הוא שלי, הוא פנימי, אני שומר עליו קרוב, מפנים אותו, צניעות וענווה. כשאדם מספר דבריו הפנימיים והחשובים בחוץ, כנראה שאיבד את הקשר שלו עם הדבר, שזה לא מחובר אליו, זה לא שלו, כך הוא מתפזר ונאבד.

אולי צדקה זו, עליה כיוונו חכמים לאמור: "הוא בצדקו מתחילה ועד סוף", ללמדנו שאף על פי שניתנה בידו המלוכה "הוא משה ואהרן" שלא שינו טעם וענוותם מתחילה ועד סוף.

הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים

הוא משה ואהרן (ו, כז)

הוא משה ואהרן: הם בצדקתם מתחילה ועד סוף (רש"י).

מהי אותה צדקה שהעלו חכמינו על נס כי דבקו בה אהרן ומשה 'מתחילה ועד סוף', וכי היתה להם סיבה או פיתוי לעזוב דרכם ולעוות שליחותם, הלא שליחותם על כי שמע ה' את נאקת בני ישראל ובא להושיעם בכח גדול וביד חזקה, ועל ידם יביא את הגאולה ומה טוב ונעים יותר עבורם ועבור עמם מהגשמת תקווה זו. דרשה זו יפה היא נדרשת על דמויות שונות, כפי שהיא מופיעה במקור, במסכת מגי-

לה, כשבאו לסכם את חייהם של אישים ולומר בהם שהיו כולם חטיבה אחת לצדקה או לרשעה. כך דרשו שם באב"ר שהם - "הוא בצדקו מתחילתו ועד סופו" וכך באחשוורוש - "הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו". גם בדמויות שאנו עדים בהם לארועי חיים שבכוחם לגרום לאדם לשנות את דרכיו ולרדת ממעלתו וכיוצא בזה דרשו בהם שם כיוצא בזה, אבל כאן על מה ולמה ראו לומר בהם שלא עזבו צדקתם.

כשאנו עוקבים אחרי הימו"מי שמנהל, כביכול, משה רבינו, אם מותר לה- תבטא כך, מול הקב"ה כשה מבקש לתת בידו גדולה ושררה לעמוד בפני מלך ולהיות שר ומושל ההולך לפני עמו להוציאם לגאולתם, ניכר לקורא בפסוקים שמאחורי כל האמתלאות והינימוקים השונים שמעלה משה בפני ה' ליבעייתיותו בשליחות הזו, והוא עושה זאת חמש פעמים, עומד עניין אחד - הענווה של משה רבינו, הוא אינו מעוניין בתפקיד. וכפי איך שנראה בפרשה, זה 'בסדרי' הקב"ה משיב לו על כל שאלה ופותר כל טענה אחת לאחת. כנראה שכך ראו בעיני ה' לעניו מכל האדם. בשלב מסוים כשמשוה רבינו מגיע למצב שיאין יותר לאן לברוח, כשנסתתמו כל טענותיו או אז הוא חושף את האמת הטהורה "שלח נא ביד תשלח". כן, סתם כך, בלי סיבה. חפש בבקשה משהו אחר. ברגע זה, "ויחר אף ה' במשה", גם לענווה יש גבול.

כל זה מוכר לנו, אני מבקש לשים את האצבע על משהו נוסף שניתן ללמוד

כשאדם מספר דבריו לחוץ לא רק שעשוי הוא להתפאר ולהתגאות, מטבע הדברים הוא גם מאבד קשר לדבר. כשמשוהו הוא מאד 'שלי' אני לא מספר אותו, אנו קוראים לזה 'דיסקרטיות'

מרכז י.נ.ר - המרכז המוביל והמקצועי ללימודי ייעוץ והנחייה | בית הדפוס 30, ירושלים • 02-6321600 MERKAZ@YNRCOLLEGE.ORG YNRCOLLEGE.ORG

073-3383800

רדיו קול המשפחה

2873*

בית הוראה לשאלות הלכתיות:

02-6321609

קו י.נ.ר בקהילה ייעוץ אישי, זוגי ומשפחתי